

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 2 - Februari 2019
Jaargang 140
maandblad

“Confederalisme is geen keuze”

Tijdens een LVV-debat over de institutionele toekomst van ons land is gebleken dat er bij de Vlaamse liberalen weinig animo is voor een confederale toekomst. Federaal vicepremier en minister **Alexander De Croo** (Open Vld) pleitte onomwonden voor een federaal België. Overigens gaf hij aan dat door de regionaliseringsdrang er meer en meer blokkeringsmechanismen zijn die efficiënt bestuur in de weg staan. Een voorbeeld: de werking van het Overlegcomité, de vergadering van alle regeringen in dit land. De Croo: “Dit overleg zou een plaats moeten zijn waar iedereen elkaar ontmoet. De eerste keer dat ik als minister uit zo’n overleg kwam, vroeg ik mij af “wat heb ik hier nu juist meegemaakt?” Je zit daar aan een gigantische tafel met alle ministers van het land. De helft van de punten van de agenda besluiten met: “We nemen akte”. In het begin wist ik niet goed wat dit betekende. “Ik heb gehoord wat je hebt gezegd en jij hebt wellicht gehoord wat ik heb gezegd.” Dat is het dan. Zo functioneert vandaag het Overlegcomité.” Einde citaat. – B.C.

Lees meer blz. 4 en 5.

Inhoud VAN DE REDACTIE **Blauw en Groen** / 2 | **GESCHIEDENIS Biografie van Hendrik De Man** / 3 | **BUITENLAND Italiaans poppentheater** / 6 | **SAMENLEVING Dertig jaar VTM** / 8 | **BOEKEN Spraakmaker Jeroen Olyslaegers** / 11 | **OPINIE Kafka en Magritte** / 12 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Blauw en Groen: wees bedachtzaam

Even een stukje politieke geschiedenis. In mei 2003 floot toenmalig premier Guy Verhofstadt zijn 'Groene' minister van Mobiliteit Isabelle Durant (Ecolo) terug omdat ze tijdens zijn 'regering in lopende zaken' een ingrijpende beslissing genomen had om de nachtoluchten over Brussel te schorsen. De minister weigerde daarop een eerder gesloten politiek akkoord over dit heikele dossier uit te voeren. Verhofstadt wou dat Durant de schorsing ongedaan maakte, maar dat gebeurde niet. Daarop ontnam hij haar haar bevoegdheden. En daarop verlieten Durant en haar saxofoonspelende collega-staatssecretaris Olivier Deleuze de regering. Het betekende meteen het einde van de Paars-Groene regering-Verhofstadt.

Electoraal bracht het Ecolo tijdens de verkiezingen nadien niets op: ze verloren zeven van hun elf zetels. De VLD haalde toen haar beste score ooit: 24,2%. Ecolo... bricolo... buiten....

Of herinnert u zich de Nepal-affaire nog? In augustus 2002 nam minister Magda Aelvoet van Agalev onverwacht ontslag omdat er in haar partij groeiende kritiek was op wapenleveringen naar Nepal. Toen bleek dat de Duitse Groenen een gelijkaardige beslissing hadden geblokkeerd, kon Magda geen kant meer op. Of weet u nog toen ze midden in een interview door Verhofstadt werd ter orde geroepen? En hoe ze de verkoop van chocolade-sigaretten wou verbieden omdat dit kinderen zou aanzetten tot roken? Weet u dat de 5%-kiesdrempel werd ingevoerd tijdens Paars-Groen? Agalev werd er meteen het slachtoffer van. Eén van de meest sympathieke Groene toppolitici, en architect van Paars-Groen, Jos Geysels, zag het einde van zijn carrière. Hij heeft daar geen goede herinneringen aan, zo liet hij zich onlangs ontvallen: "Ik heb aan de partij gezegd: maak niet dezelfde fouten die wij tussen 1999 en 2003 met Agalev hebben gemaakt. (...) Wees bedachtzaam."

Het kan dus verkeren met die groene jongens en meisjes aan de macht. De nuchterheid en de realiteit spelen hen in het beleid nogal eens parten. En dat heeft alles met hun par-

tijpolitieke structuren te maken waardoor hun ministers en parlementsleden strak in de pas van de "ideologische" basiswerkers moeten lopen. Een minister met ervaring in regeringen met de Groenen, zei me onlangs: "Wil je met hen politieke akkoorden sluiten dan krijg je een punthoofd van hun voortdurende "terugkoppeling"

diarree". Dit is geen waarschuwing aan het adres van de Vlaamse liberalen, maar de nuchtere vaststelling dat besturen met groene partijen altijd een beetje 'avontuur' is.

Maar wie er na 26 mei ook aan de macht komt, de klimaatdiscussie zal niet langer

kunnen worden ontweken. En de groene partijen weten dat. Ze zitten nu in de lift. Ze zijn zot van glorie op de golven van de klimaateuforie. Nooit eerder was het groene gedachtegoed zo breed verspreid. Ze hopen op de klimaathype te kunnen cashen. Is dat zo dan zullen de liberalen in een mogelijke coalitie met Groen! voor het redelijke evenwicht moeten gaan. Want ondanks de groeiende consensus over het verbeteren van het klimaat, blijft men vaak de cruciale vraag ontwijken: "Wat gaat dat allemaal kosten? Wie gaat dat betalen?" Deze vraag moeten de Vlaamse liberalen, indien ze in een blauw-groen-verhaal willen stappen, goed voor ogen houden. Zoniet zou wel eens een stuk van de achterban, de middenklasse en de ondernemers, die door extreme vergroening het gelag sowieso zullen betalen, de liberalen de rug toekeren. Dat kan al meteen door in het blauwe verkiezingsprogramma klare en duidelijke lijnen te trekken. Goed becijferd en met een evenwicht tussen het sociale, de economie en de ecologie. Tot hier en niet verder. Dat moeten de contouren zijn van een "Groen-Blauwe deal". Toegeven aan de groene klimaatkoorts, uit electorale overwegingen, zou oerdom zijn. Belangenorganisaties, zoals VOKA en het VBO, merken op dat het Blauwe Fabriekje de ondernemers opnieuw aanspreekt en de kans zich aanbiedt om naar N-VA overgelopen middenstanders, zelfstandigen en ondernemers naar de stal te brengen waar ze thuishoren.

Liberalen, wees bedachtzaam! •

DE MAN DIE EEN BELGISCH “VICHY” WOU

Uitgeverij Polis komt dezer dagen met twee waardevolle publicaties over de Tweede Wereldoorlog. Historicus Jan Willem Stutje schreef een biografie van Hendrik De Man, de socialistische ideoloog en politicus. En er is een ontluisterend boek met als titel “1942” van Herman Van Goethem, ook historicus en rector van de Universiteit Antwerpen, waarin een aangescherpt licht valt op de Jodenvervolging in Antwerpen. Van dit laatste boek krijgt u in het volgend nummer van Volksbelang een bespreking.

door Bert Cornelis

Stutje noemt Hendrik De Man (1885-1953) één van de meest invloedrijke Europese politici van zijn generatie. Zijn naam is onlosmakelijk verbonden met het bekende “Plan van de Arbeid”, of beter bekend als het “Plan De Man” waarmee hij de politiek, onder meer via nationalisaties meer greep wou geven op de economie, en dit in een autoritaire staat, wat dan goed aansloot bij de “Nieuwe Orde”-ideeën waar alles voor het volk werd georganiseerd.

Na de mislukking van zijn politieke plannen trok hij zich terug in de Franse Alpen, kreeg hij na de oorlog politiek asiel in Zwitserland en waar hij in 1953 om het leven kwam toen zijn auto op een spoorwegoverweg onder een trein belandde. De krijgsraad veroordeelde hem in 1946 wegens collaboratie, iets wat De Man nooit is te boven gekomen.

Aanbeden

Het levensverhaal van De Man leest als een roman: zoon uit een vrijzinnige Antwerpse liberale bourgeoisiefamilie, Frontsoldaat, de tragiek in de man, eerst als grote socialistische Messias (op meetings reikten vrouwen hem hun baby's aan) de nooit eerder geziene propagandacampagne van de Belgische Socialistische Partij (BWP) voor zijn plan, maar ook zijn mislukte huwelijk, zijn depressies en zijn moreel verval. Van geniale en intellectuele denker tot een man die eindigde in vergeetelheid. De BWP zou zelf slachtoffer worden van zijn zucht naar de macht: na de Duitse

inval in 1940 hief De Man in zijn eentje zijn partij op en stapte in de collaboratie.

Man van de Koning

Interessant zijn de passages over zijn relatie met het Hof en vooral met Leopold III, maar ook met de weduwe-koningin Elisabeth. Zijn rol van fluisteraar van de Koning, werkte de Belgische regering in Londen uiteraard danig op de heupen. De Man stelde samen met Leopold de verklaring op dat de Koning in zijn land zou blijven. In de nacht van 24 op 25 mei 1940 vond de dramatische ontmoeting plaats in het kasteel van Wijnendaele tussen de Koning en de ministers Pierlot, Spaak, Denis en Vanderpoorten. In de ochtend kreeg De Man van koningin Elisabeth het verhaal van het drama te horen. De Man stond aan de zijde, als zijn eerste minister, toen de koning de capitulatie tekende. Eind mei 1940 wou Hitler Leopold III ontmoeten en nam de Koning De Man in vertrouwen over een vraag van de Führer om voor België een Vichy-oplossing mogelijk te maken.

Dit wil zeggen het onttrekken van enkele provincies aan de militaire bezetting van het land, waarin de vorst, eenmaal vrijgelaten, zou regeren. De Man zag dat wel zitten, en beloofde zelfs twee Luikenaars al een ministerpost. Later betwistte hij dat. Hij ontwierp een regeerprogramma, een richtsnoer voor een vredesverdrag met de Duitsers. Met zijn programma bood hij de Duitsers openlijk zijn achterban aan als draagvlak voor een door hemzelf te leiden kabinet, zoals de Vichy-regering, onder leiding van maarschalk Pétain, in Frankrijk. De Man publiceerde zijn regeerprogramma, maar dat viel slecht

bij de Duitse bezetter. Later kreeg hij een spreek- en vergaderverbod. Op 14 juli 1940 beval Hitler alle discussie over de politieke toekomst van België te stoppen en de Koning politiek op non-actief te plaatsen. België zou tot in juli 1944 militair bestuurd worden. Leopold onthield zich van alle politieke actie, vooral om bij de bevolking niet de indruk te wekken met de bezetter samen te werken. De Man was zwaar ontgoocheld.

De biograaf kon nieuwe bronnen bestuderen, zo bijvoorbeeld het individuele dossier van De Man uit het archief van de Belgische Staatsveiligheid.

Erkenning heeft De Man van de socialistische familie nooit gekregen. Ook internationaal niet. Zijn autoritair, nationalistisch “socialisme van bovenaf” was te nauw, en daarvoor kleefde aan zijn denken en doen een te duistere, en ook wel te zwarte kant. Het stilzwijgen duurde lang. Deze biografie is er alleszins in geslaagd dit stilzwijgen te doorbreken. •

Jan Willem Stutje, *Hendrik De Man. Biografie*, Polis, Kalmthout, 2018, 530 blz., 34,99 euro.

HET (CON-)FEDERALISME NA 26 MEI

Of landen confederaal zijn, is maar hoe je het bekijkt, vanuit de besluitvorming of vanuit de bevoegdheden. En wat met de Europese Unie in dat confederalisme?

Volgens Alexander De Croo gaat de discussie niet meer of niet minder over de vraag: "Hoe bestuur je een samenleving?" Een democratisch bestuur veronderstelt een zekere representativiteit. Het bestuur moet efficiënt zijn. En ten derde de schaalgrootte. Daar telt niet langer de grootte van een land, maar wel de snelheid waarmee er gewerkt wordt. Zoals in bedrijven. Kleine landen beslissen snel en spelen in op veranderingen op technologisch vlak. En dat wringt met het huidige en historische België dat eerder is gemaakt om 'niet' snel te werken. Een kwestie van vertrouwen, zo vindt De Croo: "De Vlamingen vertrouwen de Walen niet, de vrijzinnigen de katholieken niet, de bazen en de arbeiders vertrouwen elkaar ook niet. Deze tegenstellingen zijn vandaag uitgevlakt, maar de blokkeringssystemen om alles op de lange baan te schuiven, werken nog wel."

Alexander De Croo:
*"Ik pleit voor een volwassen
federaal België"*

Is België een confederale staat? Als je de klemtoon legt op de deelstaten, "ja". "Wat ik de voorbije jaren wel heb vastgesteld, is

"Liberalen hebben altijd een moeilijke verhouding gehad met het thema staatshervorming". Het was vanwege moderator Werner Vandenbruwaene een beetje "open deuren intrappen". Of er stappen werden gezet moest blijken uit het boeiend debat dat het LVV organiseerde tussen journalist van De Tijd Rik Van Cauwelaert en vicepremier in de federale regering Alexander De Croo.

dat voor elk probleem er maar één oplossing was: verder regionaliseren. Een eenrichtingsverkeer. Ik pleit voor een volwassen federaal land. We zijn dat nu niet. Laten we niet vanuit het frustrerend verleden kijken, maar vanuit efficiëntie. Maar ook niet vanuit een nostalgische redenering van het "Belgique à papa", wat overigens ook geen oplossing is."

Hete patat

De Croo is ervan overtuigd dat sommige bevoegdheden opnieuw naar de federale staat moeten. "We moeten komaf maken met het "hete-patat-systeem" waar we elk probleem naar elkaar toe duwen". Iedereen heeft wel wat bevoegdheid, maar niemand is er uiteindelijk bevoegd. De Croo denkt dan aan klimaat, telecommunicatie, mobiliteit, een stuk energie. Herfederaliseren gebeurt best niet via een zoveelste hoogmis van de staats-hervorming. Wel dient er nagedacht over een neutrale, objectieve manier hoe je een land het best organiseert.

Zal het confederalisme het grote thema tijdens de volgende verkiezingen worden? Volgens De Croo niet. De kiezer ligt er niet van wakker. "Het communautaire vuur brandt niet, en zij die het willen aanwakkeren, slaan daar vandaag niet zo goed in."

Het klopt volgens Rik Van Cauwelaert dat de Belgen daar niet van wakker liggen. De vraag is natuurlijk: "hoe is dit alles begonnen?" België was een unitair land. Na de stakingen van 1960-61 wensten de Walen sociaaleconomische regionale macht. Intussen hebben we zes staatshervormingen achter de rug. De vraag is evenwel of je communautaire discussies voor de verkiezingen kan vermijden. Als het bijvoorbeeld over de verdere financiering van Brussel gaat, kom je in het communautaire terecht. In de volksgezondheid heeft men het nooit aangedurfd om ze volledig aan de gemeenschappen toe te vertrouwen. Door de versplintering kom je nu tot afschuwelijke overlappings in de gezondheidszorg. "Lig je in het ziekenhuis dan behoor je tot de gemeenschappen. Lig je in de ziekenwagen en je wordt "met spoed" naar een ziekenhuis gevoerd, ben je federaal."

Rik Van Cauwelaert:
*"We moeten alles eens op
een rij zetten zodat we
kunnen stoppen met altijd
elkaar de schuld te geven"*

Wat Van Cauwelaert verder vooral stoort, is de lichtzinnigheid waarmee men aan de Belgische Grondwet raakt. "De vraag is "wat willen we nog samendoen?" Ik denk dat er niemand ligt te wachten op een grote "herfederaliseringsoefening". Integendeel. Maar

Rik Van Cauwelaert, Werner Vandenbruwaene, Alexander De Croo.

LVV-voorzitter Clair Ysebaert.

we moeten wel alles eens op een rij zetten zodat we kunnen stoppen met altijd elkaar de schuld te geven.”

De Croo is het niet eens met de stelling dat “alles communautair” is. “Er bestaat daar geen enkele studie over. Vlamingen en Franstaligen hebben over veel onderwerpen gelijklopende meningen. Partijen nemen soms andere posities in. De huidige regering-Michel I is een zeer federale regering. Geen confederale regering. Met geen communautaire agenda. Men bestempelde deze regering in het begin als een “kamikaze-regering”. Het zou geen jaar duren. Het heeft vier en een half jaar geduurd. Ok, we hebben de rit niet uitgereden, en krijgen dan het verwijt “het werkt niet”. Maar op wat is de rit niet uitgereden? Op het minst communautaire thema dat je je maar kan voorstellen: migratie! Er waren anders heel wat andere zaken waarover de regering had kunnen struikelen: het toekennen van contingenten van artsen in Vlaanderen en Wallonië bijvoorbeeld. Zeer communautair thema. Veel discussies. De vliegwet. De Vlaams-nationalisten zijn er zelfs niet in geslaagd om maar één communautair thema te vinden om de regering te doen struikelen. En als je ziet welke inspanningen N-VA vandaag doet om het communautaire thema op te poken, dan hadden ze

beter de regering laten vallen over een communautair thema, maar daar zijn ze niet in geslaagd. We hebben eigenlijk getoond dat de federale logica goed werkt. Er was nooit discussie tussen de Vlaamse en Waalse partijen. Alle ruzies gingen tussen de Vlaamse partijen. Dus dat alles communautair is, daar twijfel ik sterk aan.”

“We nemen akte”

Volgens De Croo is niet alles perfect in deze federale logica, precies omdat alle krachten die in confederale richting gaan, blokkeren. Zo functioneert het Overlegcomité (de geregelde vergadering tussen alle regeringen in ons land) niet naar behoren. “Dit overleg zou een plaats moeten zijn waar iedereen elkaar ontmoet. De eerste keer dat ik als minister uit zo’n overleg kwam, vroeg ik mij af “wat heb ik hier nu juist meegemaakt?” Je zit daar aan een gigantische tafel met alle ministers van het land. Zelfs vandaag zitten er aan die tafel mensen van wie ik mij afvraag: “wie is dat eigenlijk?” De helft van de punten van de agenda besluiten met: “We nemen akte”. In het begin wist ik niet goed wat dit betekende. “Ik heb gehoord wat je hebt gezegd en jij hebt wellicht gehoord wat ik heb gezegd.” Zo functioneert vandaag het overlegcomité.”

Rik Van Cauwelaert wees op de economische verschillen tussen Wallonië en Vlaanderen op basis van het jaarverslag van de Nationale Bank. Ik vind nergens een verklaring voor het feit dat de duurste ziekenhuizen in Wallonië liggen?

Volgens De Croo mogen we best met België wat meer uitpakken. Met de regionale bevoegdheden inzake buitenlandse handel trek je geen enkele investering aan. “Iedereen staat op recepties met zijn eigen vlagje te zwaaien”. “In de federale logica kan je een gelaagde identiteit aannemen: je bent Belg, Vlaming, Brakelaar. In de confederale logica

ben je het een of het ander, niet allemaal samen. Enkel de federale logica is op het lijf van ons land geschreven.”

De regio’s hebben meer bevoegdheden gekregen, maar wat hebben ze daar mee gedaan? De Croo: “Neem nu de fiscale bevoegdheden. Vlaanderen doet daar niets mee. De enige die er iets mee gedaan hebben, zijn de Brusselaars. En ze waren niet eens vragende partij. De nationalistenvrouwen zitten al tien jaar continu in de Vlaamse regering. Met welk resultaat op dit vlak? Niets.”

Federale kieskring

De Croo pleit onomwonden voor een federale kieskring zodat politici ook ter verantwoording kunnen geroepen worden door de Belgische kiezer. De democratie in ons land is een beetje waanzinnig georganiseerd. Wie niet in Waals-Brabant woont zal op 26 mei met zijn stem niets kunnen zeggen over premier Charles Michel. Buiten de politiek is er wel degelijk begrip voor een federale kieskring.

Van Cauwelaert is niet onder de indruk. “Een verkozenen vertegenwoordigt heel het volk, aldus de Grondwet. Punt. Een federale kieskring lost niets op.”

Conclusie: als er nog een grote staatshervorming komt, moet ze losgekoppeld worden van regeringsvormingen, politiek getouwtrek, nachtelijke vergaderingen of pogingen om het land zelf onderuit te halen. Onbevangingen, met als doel efficiënt bestuur. –B.C. •

De organisatoren en deelnemers van het debat.

ITALIAANS

Het oude Rome kwam weer tot leven in het amfiteater van het Europees Parlement in Straatsburg. Premier Giuseppe Conte kwam er de listen en lagen afslaan waarmee de grote fracties hem trachtten voetje te lichten. Scherprechter van dienst was Guy Verhofstadt.

door *Lukas De Vos*

Hij richtte de duim naar beneden, hield een rekvisitoor tegen de Italiaanse politiek als een onvervalste Cato Porcius Maior, held uit de Tweede Puni-sche oorlog. Verhofstadt plaatste na elke reeks verwijten aan het adres van de Italiaanse regering de slagzin: “Questa anche è la verità ! En dat is de waarheid”.

Conte, een jurist zonder politieke ervaring die de moeizame regeringsvorming moest redderen tussen de Vijfsterrenbeweging en de Lega van Matteo Salvini weifelde tussen vluchten of bluffen. Hij was niet gediend met de snijdende kritiek op zijn rechts-populistisch beleid, dat hem volgens Verhofstadt was opgedrongen door de vicepremiers, “die de echte macht in handen hebben”. Nee, zei Conte, ik ben geen hansworst, geen buffone waarvoor de meesten me hier houden, ik ben geen bur-ratino, geen handpop van de industrie of van lobbies. “Ik sta hier als trotse vertegenwoordiger van mijn land, van het hele volk”.

“Italië degenereert”

De lijst verwijten was nochtans niet min. Verhofstadt – die opvallend beter Italiaans dan Engels spreekt – keek nostalgisch naar zijn Grand Tour van weleer, die van Montaigne en van Goethe. Maar haalde dan onverbiddelijk uit: “Italië degenereert. En dat is niet vandaag begonnen, maar al twintig jaar geleden, met Silvio Berlusconi”. Van een onwrikbaar vaandeldrager van Europa naar een staartploeg. “Questa anche è la verità”. Italië keert zich onhebbelijk tegen andere lidstaten, Italië heeft eensgezindheid van de Unie tegen de Venezolaanse dictator Maduro gebroken, Italië

zwichet voor de druk van Rusland en Poetin. “Questa anche è la verità”. Mijnheer Salvini blokkeert de migratiepolitiek van de Unie, verhindert de werking van de kustwacht, en de herziening van Dublin, de afspraak om aanvragen te behandelen in het eerste land waar ze toekomen. De Italiaanse economie heeft u laten stagneren, de recessie staat voor de deur. Mijnheer Di Maio bakt zoete broodjes met de Gele Hesjes, met de oproerkraaiers onder hen, mijnheer Christophe Chalençon die niet één keer, maar twee keer heeft opgeroepen tot een legerputsch en de instelling van een militair bewind in Frankrijk. “Questa anche è la verità !”

Verhofstadt stond lang niet alleen in zijn verkettering van de Italiaanse houding. Op wat meesmuilend gebekketrek van Alessandra Mussolini (“onafhankelijk” lid, kleindochter van de Duce) die vooral graag in beeld wou komen en het halfroond op en af rende, luidruchtig juichend en applaudisserend voor Conte (zij is wel lid van de EVP), vanzelfsprekende lof van regeringspartijgenoten (zoals Mara Bizzotto die het schofferen van “kleine Napoleon Macron” dapper vond) en voorspelbare bijval van uiterst rechts na, kreeg Conte de hele bagger over zich heen.

Kwalen van Rome

Europees Commissievoorzitter Jean-Claude Juncker zond zijn kat, de helft van de parlementsleden zat in de bar of speelde op de smartphone. Manfred Weber (EVP) maakte brandhout van het economisch beleid, Udo Bullmann (S&D) vond het hoogst onkies om de migratie economisch uit te buiten. Het minst radicaal, maar giftiger dan wie ook, vatte Philippe Lamberts (Groen) de kwalen van Rome samen: “Er zijn geweldige dingen volbracht: de waterbescherming; de slow food

De Italiaanse premier Conte is een koule minnaar van Europa.

beweging; drie miljoen banen bij de kleine KMO's. Maar helaas. U wil de Sinti verjagen uit uw land. Een recessie spoort niet met de klimaatdoelstellingen. U stort zich in uitzichtloze waanprojecten: bergtunnels in het Susadal, de ongeremde betonning van het land, olieboringen in zee. Waar is de ecologische omslag ?” En de steeds terugkerende klachten: migranten als zondebok voor eigen falen, twee miljoen economische uitwijkelingen, een begrotingstekort van 400 miljard euro, een schuldtoename met 33 %. En dat land moet de toekomst van de Europese Unie uittekenen?

Het is natuurlijk een hachelijke opdracht voor een technocraat om de uiteenlopende belangen in dezelfde bedding te houden van een monsterc coalitie. De verkiezingen van 10 februari vonden plaats in een sfeer van internationale beroering. Het verwijt van Verhofstadt over Russische druk dient ernstig genomen. Bij een bezoek aan Moskou in oktober vorig jaar, kort na de voor de CSU in Duitsland rampzalige stembusgang, liet Salvini zich laatdunkend uit over de geldende strafmaatregelen tegen Rusland. Hij was er

POPPEN THEATER

Europees parlamentslid Guy Verhofstadt was bikkelhard voor de Italiaanse premier Conte.

uitgenodigd door Confindustria Russia, de vereniging van Italiaanse bedrijven met vestigingen in Rusland. Het Kremlingsponsorde Spoenik was er als de kippen bij om Salvini te laten verklaren dat die sancties “absurd” zijn. “Ik voel me hier beter thuis dan in ettelijke landen van de EU”, zei hij zonder verpinken. “Europa moet zich opbouwend opstellen, Italië heeft al 20 miljard euro verloren door de handelsoorlog. Als Europa tot nog zwaardere maatregelen overgaat, dan zullen wij in geen enkel geval meedoen”. Salvini hecht evenmin geloof aan de “mythe” dat (Russische) spionnen in Groot-Brittannië (en nu ook in Bulgarije) tegenstanders zouden vergiftigd hebben.

Oorlog met Macron

Er was meer: een zwaar geplaagde Franse president Emmanuel Macron nam het niet dat Salvini zoete broodjes bakt met Marine Le Pen en zomaar Chalengon opzocht in Loiret (“de wind van verandering is de Alpen overgestoken”, zei hij uitdagend), de ultrarechtse smid die aan een eigen partij denkt om de acties van de Gele Hesjes politiek gewicht te geven. Hij is niet de enige, drie andere leiders van het protest overwegen hetzelfde. Parijs trok tijdelijk zijn ambassadeur terug – niet uitzonderlijk, ook Griekenland zette al eens dezelfde pas in Duitsland, maar toch een onmiskenbaar teken van hoog opgelopen onvrede. De pro-Europese Mattarella kon telefonisch de storm bedaren. Macron zat op dat ogenblik op het dieptepunt van zijn populariteit, en trok in allerijl nieuwe taksen in.

Net op economisch-financieel vlak rommelt het met de dag meer. “Alleen de rijken profiteren”, zei Conte ook in Straatsburg, “De kloof tussen elite en volk neemt toe door deregulering, verplichte schuldafbouw en besparingen”. Het lijkt erop dat zowat heel Midden-Europa, landelijke gebieden in West-Europa, en achtergebleven zones meegaan in die afkeer van “Brussel” en de globalisering. De vooruitzichten voor Italië zijn somber. Een

verwachte groei van amper 0,2% dit jaar en 0,8% in 2020 is het laagste cijfer in de EU. Meest verontrustend is evenwel dat de regering eraan denkt het bestuur van de Centrale Bank en beursregulator Consob over te nemen. Het mandaat van banktoezichthouder Federico Signorini is niet verlengd. Daarachter schuilt een perfide tactiek, zeggen zowel The Economist als Spoenik: de controle over de goudreserves. Italië heeft 2.452 ton in bewaring bij de Europese Centrale Bank, de derde grootste voorraad ter wereld. “Dat goud is eigendom van het volk, van niemand anders”, stelt Salvini. Bij (voorlopig ontkende) verkoop kan de regering banken terugbetalen die op de fles zijn gegaan. Al mag dat niet van Europa.

Filmster

Het belet het olijke duo M5S/Lega niet om door te gaan met buffone-uitdagingen. Begin februari is de nieuwe commissaris bij de Unesco aangewezen, Lino Bardi. Een filmster. In beroemde prenten als Policewoman of the Porno Squad en Seduce Your Teacher. Het wordt nog een hilarische poppenkast, nu ook de politieke ban op Berlusconi na zijn veroordeling voor corruptie voorbij is. De Europese verkiezingen van mei staan steeds dichterbij brood en spelen. •

DERTIG JAAR

Vlaamse
Televisie
Maatschappij

Op 1 februari 1989 ging VTM (Vlaamse Televisie Maatschappij) van start. Het doorbreken van het BRT-monopolie was jarenlang een politiek twist- en strijdpunt, een discussie waarin vooral de Vlaamse liberalen het voortouw namen. Nu, dertig jaar later, lijkt commerciële televisie in Vlaanderen een evidentie. Maar ooit was het anders.

door Kris De Beule,
Liberas/Liberaal Archief

Wat voorafging

De openbare televisieomroep beschikte sinds zijn ontstaan in 1953 over een monopolie. De staatsomroep verzorgde zowel Nederlands-talige (BRT) als Franstalige (RTBF) uitzendingen. Beide zenders waren in de praktijk grotendeels uit elkaar gegroeid. In het Franstalig landsgedeelte kreeg de RTBF-televisie geduchte concurrentie van de commerciële zender RTL, een zender uit het ministaatje Luxemburg, maar inhoudelijk grotendeels gericht op Franstalig België. In Vlaanderen keken veel kijkers naar het ontspanningsaanbod op de Nederlandse zenders omdat ze het aanbod van de BRT te eenzijdig of te saai vonden.

Doorn in het oog

Het monopolie was een doorn in het oog van een aantal ruimdenkende politici, vooral uit liberale hoek. Met een aantal ideologische argumenten wilden de liberalen dit monopolie doorbreken. Enerzijds vonden zij de situatie in strijd met de principes van de vrije markt. Anderzijds was ook de onafhankelijkheid van de pers voor hen primordiaal. De BRT – door velen gezien als een “rode burcht” – kon volgens hen niet garant staan voor objectieve berichtgeving. Deze discussie moeten we ook zien in het licht van de toen nog veel sterkere maatschappelijke verzuiling.

Een eerste stap

Aanvankelijk wilde men de rol van de gast-programma's (de zogenaamde “uitzendingen door derden”) opwaarderen. Het idee was onder meer om de zendgemachtigde verenigingen duiding en commentaar bij het nieuws te laten geven. Toen hier weinig draagvlak voor was, werd de roep om een tweede Vlaamse televisiezender met een eigen onafhankelijke

Een historische foto van 28 oktober 1987. Een vergadering voor de oprichting van de Vlaamse Televisie Maatschappij. Twee jaar later was de nieuwe zender een feit. Op de foto onder meer manager Jan Merckx (midden) en rechts van hem Carlo Gepts, de eerste algemene directeur van de zender. Uiterst rechts, Peter Baert, toenmalige topman van de Concentra-groep (Het Belang van Limburg).

nieuwsgaring steeds groter. Een eerste stap was het doorbreken van het BRT-radiomonopolie. Dit monopolie was de facto al doorbroken door de vrije radio's, maar Karel Poma, de eerste 'vrijzinnige' minister van Cultuur in de Vlaamse Executieve Geens I (de voorloper van de huidige Vlaamse regering, 1981-1985), realiseerde voor deze vrije radio's een wettelijk kader. Op die manier effende hij het pad voor zijn opvolger Patrick Dewael.

Uitgeverswereld

Het was duidelijk dat men de Vlaamse uitgevers van dag- en weekbladen mee aan boord moest nemen in het commerciële televisieverhaal. Zij konden garant staan voor het nagestreefde pluralisme. Bovendien stonden diezelfde uitgevers zeer argwanend tegenover televisiereclame. Niet onterecht vreesden ze hierdoor inkomensverlies voor de geschreven pers. De nieuwe zender mocht geen concurrentie voor hen worden. Door hen bij het VTM-verhaal te betrekken, werd deze vrees weggenomen. Onder het beleid van Patrick

Dewael, gemeenschapsminister van Cultuur in de Vlaamse Executieve Geens IV (1988-1992), werd uiteindelijk het zogenaamde Kabeldecreet goedgekeurd waardoor commerciële televisie in Vlaanderen mogelijk werd. Op 1 februari 1989 ging VTM van start. De strijd om de kijkcijfers kon beginnen.

Ommezwaai

Aanvankelijk werd de zender op hoongelach onthaald, maar al vlug bleek de formule een commercieel succes. Het laagdrempelige ontspanningsaanbod van VTM was nooit gezien in Vlaanderen maar zorgde tegelijk voor een tweespalt: de naïeve VTM-kijker versus de BRT-meerwaardezoeker. Het duurde nog jaren alvorens de openbare omroep zich aanpaste aan de nieuwe marktsituatie. Andere Vlaamse commerciële zenders zagen de daaropvolgende decennia het licht. De komst van VTM betekende een ommezwaai voor het Vlaamse televisielandschap waarin vandaag diverse zenders en streamingdiensten strijden om de gunst van de kijker. •

Profeten die het niet weten

Yuval Noah Harari en Peter Frankopan: twee historici werden profet tegen wil en dank. Dat mag een uitgever eigenlijk niet van hen vragen.

door Aviva Dierckx

Frankopan schreef eerder al 'De Zijderoutes'. Zopas verscheen ook 'De Nieuwe Zijderoutes', met de ambitieuze ondertitel 'Het heden en de toekomst van de wereld'.

Harari is bekend van de succesboeken 'Sapiens' en 'Homo Deus'. Daar kwam onlangs '21 lessen voor de 21ste eeuw' bij. Waar 'Sapiens' de geschiedenis van de mensheid behandelt en 'Homo Deus' de toekomst van mens (en robot), brengen de lessen ons bij heden en onmiddellijke toekomst.

VRAAG

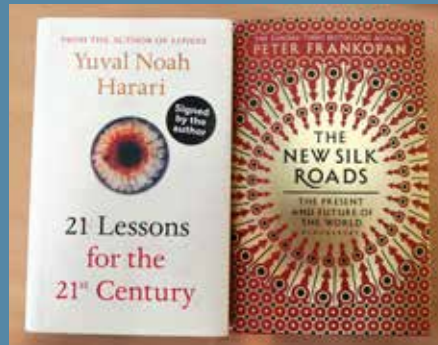
Harari kreeg na de eerste boeken vragen, naar wat er om de hoek op de loer ligt, in plaats van vére robotica projecten en projecties. Met de antwoorden die hij tijdens lezingen uit zijn mouw schudde, zag hij een boek groeien over 'niet al te verbijsterd in de wereld staan'.

Frankopan wist zich aangemoedigd om ook heden en toekomst aan 'De Zijderoutes' te breien, al wou hij oorspronkelijk slechts een hoofdstuk toevoegen. Om informatie te delen, zegt hij, niet om met oplossingen te komen. Maar de uitgever zag er brood in, en Frankopan bleef pennen.

AANBOD 1

Nu draait dit quasi guruschap in het geval van Harari gelukkig uit. Hij is altijd zelf-relativerend, neemt zichzelf als maat, maar dringt niets op. Het gaat over grote vragen, maar soms ook over verrassend persoonlijke inzichten: heel puur zoals hij zijn meditatietechnieken als middel tegen welt-angst deelt. Als ik er zelf over mediteer, kom ik tot de bevinding dat Harari de grote vragen eerder "ontmaskert" dan beantwoordt, en dat is prikkelend.

Het is niet toevallig dat een belangrijk

hoofdstuk "Nederigheid" heet. Het gaat zich belangrijker inschatten dan de realiteit het wil. Harari steekt de hand gedurfd in eigen boezem en fileert haarscherp het joodse volk van zijn idee de wortel van iedere beschaving te zijn. Zijn eigen seculiere opvattingen maken hem doorheen het hele boek een eerlijk criticus van alle strekkingen, geloven en nationalismen. Origineel is hij zeker. Nergens eerder zag ik iemand opperen of de niet werkende, wel biddende ultra-orthodoxe joden een maat kunnen zijn om werkbaarheid van het concept basisin-komen aan af te meten.

AANBOD 2

Het vergaat Frankopan minder goed in zijn poging heden en toekomst van en naast de nieuwe zijderoutes te schetsen.

Eerlijk gezegd vernemen we niet veel méér dan dat de Chinezen heel goed begrepen hebben dat de notie "zijderoute" zeer onschuldig klinkt voor een ware verkoopstrategie en miljardeninvestering. Hun uitdijende "ceintuur" heeft niets te maken met de romantische noties die het woord nog oproept: 'nieuwe' zijderoutes hebben echt niet louter handel en uitwisseling op het oog, maar ook militaire en strategische doelen, dus gewin in plaats van win-win.

Een buiten proportie groot deel van het boek wordt ingenomen door noten, eigenlijk louter bronvermeldingen. Het zet deze

keizer (geen Chinese! Grapje!) meteen zonder kleren. En dan blijkt uiteindelijk alles slechts een sprokkeling van wat u en ik ook op het internet en in de pers kunnen vinden. Eigen inzichten, beschouwingen, duidingen zijn quasi onbestaande. We worden zelfs niet gespaard van dooddoeners (Alle wegen leidden vroeger naar Rome. Vandaag leiden ze naar Peking), Witte Huis roddels en Trump-oneliners, met daarbovenop interpretaties van banale diplo-speak als ware toekomstkrijtlijnen.

UITGEVER

Vervolg-boeken op vraag van de uitgever, het kan heel erg fout aflopen. Niet alleen met het boek, ook voor de schrijver. Beroemde voorbeelden zijn er uit het holocaust-genre, waar het oorspronkelijke boek diende om de gruwel van zich af te schrijven, en de resem die daarna volgt de schrijver juist in de greep knelt van dat moeilijk te verwerken verleden. Primo Levi, Jean Améry, Paul Celan, Tadeusz Borowski.

Zo dramatisch is het allemaal niet voor Harari en Frankopan. Voor Harari is er, uitgezonderd de wat lukrake thema's van de hoofdstukken die met dunne draad aan elkaar gedriegd zijn, zelfs géén probleem, behalve dat hij zich wel liet 'vangen' door zijn uitgever. Frankopan leverde echter een ondermaats werk af dat in schril contrast staat met de degelijkheid van zijn historisch oeuvre. "In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister", waarschuwde Goethe al. •

Yuval Noah Harari, 21 lessen voor de 21ste eeuw, Thomas Rap, Amsterdam, 2018, 448 blz., 24,99 euro.

Peter Frankopan, De Nieuwe Zijderoutes – het heden en de toekomst van de wereld, Unieboek/Het Spectrum, Amsterdam, 2018, 301 blz., 24,99 euro.

door Ivan Vandermeersch

Op het overlegcomité van 6 februari is men er immers niet in geslaagd een akkoord te bereiken. De regio's, Vlaanderen op kop, zegden neen aan de verdeling van de inkomsten uit de veiling van licenties voor het nieuwe 5G-netwerk. De VS en China rollen nu al deze communicatietechnologie uit met het oog op volledige dekking in 2020. Met de EECC wil men dat men in Europa quasi overal over een ononderbroken 5G-dekking beschikt en het in elke EU-lidstaat commercieel beschikbaar is in grote steden. Alle Europese gezinnen, zowel in de stad als op het platteland, moeten in 2020 volgens het EECC toegang hebben tot een verbinding met een downloadsnelheid van minstens 100Mbps, die kan worden geüpgraded naar Gbps.

Meer dan een toevoeging

5G is niet enkel een 1G'tje dat men aan 4G toevoegt. Door zo'n 200 keer sneller te zijn, zal 5G niet alleen ten goede komen aan onze smartphones. Prioritair is toegang te geven tot extreem hoge - gigabit - connectiviteit aan socio-economische actoren zoals scholen, universiteiten, onderzoekscentra, vervoershubs, openbare dienstverleners zoals ziekenhuizen en administraties, en ondernemingen die van digitale technologieën afhankelijk zijn.

Meer toestellen dan ooit tevoren moeten met het internet kunnen communiceren (bijv. zelfrijdende wagens). Het Internet der Dingen moet werkzaamheden kunnen coördineren in steden, op bouwerven, luchthavens of in onze havens. Bliksemsnel data uit

GAAT VLAANDEREN KIP MET GOUDEN EIEREN SLACHTEN?

Eind juni 2018 bereikten het Europees Parlement en de Raad een akkoord over de nieuwe Europese Elektronische Communicatiecode om investeringen in hogecapaciteitsnetwerken in de hele EU te stimuleren met de uitrol van 5G-netwerken tegen 2020. De kans is bijzonder klein dat we volgend jaar in België al over een 5G-netwerk beschikken.

sensoren capteren om vanop afstand machines te besturen, is onontbeerlijk voor onze ziekenhuizen en fabrieken van de toekomst. Klimaatbeleid zal ook technologisch gedreven zijn of niet zijn. Vooral in Vlaanderen.

In de jaren 80 lanceerde Vlaanderen de "Derde Industriële Revolutie" ("Flanders Technology") om Vlaanderen om te vormen tot een regio van hoge technologie gericht op drie nieuwe technologieën: micro-elektronica, biotechnologie en nieuwe materialen. Deze vonden hun toepassing in acht sectoren: telecommunicatie, bureautica, robotica, ruimtetechnologie, medicale uitrustingen, agro-industriële toepassingen en alternatieve energieën... En energie gaat ook over klimaatbeleid...

Voorlopers

Bedrijven zoals Telenet, Technopolis, en Imec zagen het daglicht. Het Leuvense Imec dat zich als interuniversitair Centrum ontwikkelde tot het grootste onafhankelijke Europese centrum op het gebied van micro-elektronica en nanotechnologie. 3500 vorschers werken er samen met de vijf Vlaamse universiteiten. Hun technologie is aanwezig in o.a. praktisch alle elektronische Intel en Samsung chips in de wereld. Zij zijn eveneens baanbrekende voorlopers inzake artificiële intelligentie. En talloze bedrijven in Vlaanderen ontwikkelen milieutechnologie. VTM startte op 1 februari 1989 en 2012 werd het nieuwe 1989 met de komst van SBS met

VT4 en VT5. Ondertussen zag Kanaal 2 het daglicht. De VRT veerde recht door de talenten van eigen huis meer kansen te bieden om op zelfstandige basis en in alle vrijheid hun programma-ideeën uit te werken.

Een boom kwam in de Vlaamse audiovisuele sector met programma's van eigen bodem, shows, dramaserie realityreeksen... Zo kon deze industrie zich uitbreiden, niet in het minst internationaal. Dit leidde tevens de filmsector naar nieuwe hoogtes. Deze sector zet nu voluit in op de digitale maatschappij met High Definition, Virtual reality, Augmented reality, Voice en noem maar op.

Snel internet

Nu de computer, de tablet, de smartphone en het tv-toestel met elkaar versmelten, is een snel internet dat hoge volumes en snelheid aankan noodzakelijk voor de burger.

Het startschot voor 5G uitstellen betekent voor getalenteerde Vlaamse bedrijven, waarvan hierboven sprake, dat ze hun ambitieuze plannen kunnen opbergen. Dat buitenlandse investeerders Vlaanderen de rug toekeren. Wereldwijd worden de kaarten nu uitgedeeld. Wachten tot na verkiezingen en daaropvolgende ellenlange regeringsonderhandeling, kan niet. Het wordt wereldwijd nú gespeeld.

Gaan wij voor een herkansing op het overleg van 3 maart, of gaan wij terug naar "arm Vlaanderen"? •

SPRAAKMAKER

Jeroen Olyslaegers

In onze maandelijkse rubriek zetten we dit keer graag Jeroen Olyslaegers (°1967) in de kijker. Hij schrijft romans, verhalen, columns, scenario's en is erg bekend in de toneelwereld. Als romancier debuteerde hij in 1994 met de roman 'Navel: Theorema'. Maar het meest bekend is hij vandaag vanwege zijn roman 'Wil'. In 2016 verschijnt deze oorlogsroman die in Antwerpen speelt. De stad wordt bezet door geweld en door wantrouwen tijdens de Tweede Wereldoorlog met op de achtergrond de Jodenvervolgung.

door John Rijpens

Olyslaegers studeerde Germaanse Filologie aan de Universiteit Antwerpen waar hij gradueerde met grote onderscheiding. Na zijn universitaire studies werd hij drie jaar lang wetenschappelijk medewerker bij het Louis-Paul Boon documentatiecentrum ("ik adoreer Boon, mijn geestelijke vader, maar tegelijk wil ik mij ook van hem losmaken").

Tequila-fuiven

Na zijn burgerdienst was Olyslaegers verbonden aan het Vertoog & Literatuurproject en ging het gerucht dat hij berucht werd voor zijn tequila-fuiven. Via een uitstekende uitstapregeling van de VDAB kon hij zich vanaf 1994 volledig aan het schrijven wijden. Hij schreef voor De Vlaamse Gids en debuteerde met de roman 'Navel: Theorema'.

Hij was ook een tijd filmrecensent (samen met Tom Paulus) voor Humo. In 1996 verscheen zijn verhalenbundel 'Il faut manger' waarin hij het vooral had over "de weemoedige jaren negentig": hels, compact en geestig! Nog in 1996 zag zijn eerst theatertekst het licht: 'Een bron a well, awel muzak'. Zijn interesse voor toneel

Jeroen Olyslaegers werd uitgebreid gelauwerd voor zijn oorlogsroman 'Wil' en kreeg hiervoor de 'Fintro Literatuurprijs' in mei 2017.

en theater werd steeds groter: 'De gebeurtenissen', 'De invreter', 'Glamor is undead', 'Diep in de aarde, Dieper in uw gat', slechts onderbroken door de roman 'Open gelijk een mond' (1999). Hierin schetst Olyslaegers een fragmentarisch beeld van verschillende subculturen. Het perspectief wisselt voortdurend. Alles tolt en ook de 'Witte Marsen' worden van cynisch commentaar voorzien. Hard en verwarrend: België de jaren negentig.

De volgende jaren gaat de meeste aandacht naar de dramaturg Olyslaegers met o.m. 'De Invreter', 'Overloper', 'Mood on the go', 'Uw darmen een merkonderzoek', 'Wolfskers'.

W-trilogie

Na tien jaar verschijnt nog eens een werk van lange adem met de duivels sterke roman 'Wij', het verhaal van een groep dertigers die zich in 1976 terugtrekt op een berg aan de Costa Brava om er te feesten. Zij ontsproten met een tragische held. Een raadselachtige filmische roman met onvergetelijke personages en waanzinnig sterke dialogen. Het is het begin van een W-trilogie. In het tweede deel, 'Winst' (2012) staat een gesjeesde kunsthandelaar

centraal. Hij is aardig op weg om alles wat hij liefheeft te verliezen. Zijn kansen lijken te keren wanneer hij wordt uitgenodigd een tentoonstelling te organiseren in Berlijn. Samen met zijn ex-vrouw en zijn zoon stort hij zich in de lange nacht van een door apocalyptische extravaganza en kale machteloosheid verdeeld Berlijn.

In 2016 verschijnt het derde luik, 'Wil', een oorlogsroman die in Antwerpen speelt. De stad wordt bezet door geweld en door wantrouwen tijdens de Tweede Wereldoorlog met op de achtergrond de Jodenvervolgung. Het hoofdpersonage moet als hulpagent zien te overleven. Jaren later vertelt hij zijn verhaal aan een van zijn nakomelingen.

Riten

Enkele maanden geleden verscheen 'De Zielhouderij', de beschrijving van de persoonlijke zoektocht van de auteur naar ritens voor vandaag en de oprichting van een organisatie die ritens op maat aanbiedt. 'De Zielhouderij' is een organisatie die rituelen opnieuw een centrale rol wil geven bij grote en kleine momenten in ons leven... •

KAFKA EN MAGRITTE

Dat ons land behoefte had aan een gezonde mate van regionalisering, zal niemand betwisten: zeker inzake persoonsgebonden materies (de Gemeenschappen) is een gediversifieerde aanpak zelfs meer dan wenselijk. Maar inzake de grondgebonden materies (de Gewesten) is men vergeten een belangrijk onderscheid te maken.

door Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Sommige van die zaken zijn inderdaad perfect te regelen binnen een Gewest. Denk maar aan thema's zoals stedenbouw, ruimtelijke ordening, landbouwbeleid, visserij, monumentenzorg...). Maar de meest kritische materies kunnen niet aan de gewesten worden overgelaten, want het betreft materies die "niet" stoppen aan de grens van het Gewest. Leefmilieu en de strijd tegen de vervuiling stoppen niet aan de grens tussen Vlaanderen en Wallonië. In ons klein land loopt vervoer en verkeer continu over de (taal)grenzen en tussen de 3 Gewesten. Energiebeleid en duurzame energievoorziening kunnen alleen via een gezamenlijke aanpak op een efficiënte manier gebeuren. Voor al die materies zijn in ons land echter minstens 4 ministers "bevoegd"; een per Gewest en nog een op Federaal niveau.

Onwaardig

Resultaat van dit alles: niets lukt nog. Hier hebben we grotendeels het land kapot ge-regionaliseerd, zelfs een blinde kan dit zien. Zo slaagde ons land er niet in op de recente UN-milieu- en klimaatconferenties een gezamenlijk actieplan neer te leggen, laat staan ambitieuze doelstellingen op te stellen. Het dreigend elektriciteitstekort is een "beschaafd" land als België onwaardig. Het politiek gekrakeel rond de kernuitstap, heeft

ons in het slechts mogelijke scenario doen belanden.

Brossen

De jarenlange patstelling tussen de Gewesten rond de geluidsnormen voor Zaventem, schrikt een aantal grote internationale carriërs af om regelmatig op Brussel te vliegen. Ons land heeft de ambitie de hoofdstad van Europa te willen zijn, maar is blijkbaar niet bereid daarvoor ook de (redelijke) lasten te dragen. Heel deze besluiteloosheid komt uiteraard noch de geloofwaardigheid noch de reputatie van ons land in het buitenland ten goede. Zelfs de eigen bevolking pikt dit niet langer: nu "brossen" zelfs al middelbare scholieren de lessen om in Brussel te gaan betogen en de politici te mobiliseren meer en sneller werk te maken van een degelijk milieubeleid. Maar het meest wraakroepend is de situatie inzake vervoer en verkeer. Het economisch verlies, de milieuschade en het dagelijks menselijk leed van honderduizenden landgenoten die dagelijks in de file staan, is niet meer te schatten. In een tijdperk waar "just in time" en efficiënt tijdsbeheer zo belangrijk zijn, slagen wij er niet in een kader te creëren waarin dit wordt ondersteund. Buitenlandse investeerders mijden meer en meer ons land om nog te investeren: alles staat hier letterlijk stil. Na zes jaar politiek getouwtrek is er nog steeds géén nieuwe beheersovereenkomst voor de NMBS (nochtans zouden efficiënte spoorverbindingen heel wat wagens van de weg kunnen halen en het fileleed enigszins verminderen).

Er wordt jaarlijks minstens 3 miljard euro in de NMBS gepompt, maar zonder visie of enige resultaatverbintenis. De Federale minister van Verkeer heeft het licht gezien: hij wil (samen met de 3 gewesten) een coördinerend Agentschap voor Verkeer en Vervoer oprichten. Dit is België op zijn best: eerst splitsen om dan (op een halfslachtige manier) weer samen te voegen. Dit is Kafka en Magritte samen in het kwadraat, surrealistischer hoeft het echt niet meer te worden.

Stand still

Er is in dit land al eindeloos veel tijd en energie gestopt in het "regelen" en vooral "afkopen" van communautaire kwesties, wellicht allemaal met de beste bedoelingen. Maar op sommige domeinen moet men zich toch durven afvragen of de slinger niet te ver is door-geslagen en we in een rampzalige "stand still" zijn terechtgekomen. Bevoegdheden zijn versnipperd zonder dat er nog ergens een convergentiepunt is ingebouwd; zonder dat iemand nog als ultieme "arbiter" kan optreden en in geblokkeerde situaties knopen kan en mag doorhakken. Dus naar ons gevoelen zou een (mini)staats hervorming die een aantal van die grootste hierboven beschreven gebreken probeert te corrigeren meer dan welkom zijn. Waar sommigen dromen van (meer) confederalisme, zou men beter een aantal zaken (her)federaliseren. Met de verkiezingen in aantocht, dient zich een ideaal platform aan om dit punt (terug) op de politieke agenda te plaatsen. Wie durft? Wie wil? Wie kan? •